

Aika 03.03.2020, klo 16:06 - 18:20

Paikka Valtuustosali, kunnantalo

Käsitellyt asiat

- § 1 Kokouksen laillisuus, päätösvaltaisuus ja työjärjestyksen hyväksyminen**
- § 2 Pöytäkirjan tarkastus**
- § 3 Essoten alueen vammaispoliittinen ohjelma 2020-2023**
- § 4 Vanhusneuvostopäivän 7.11.2019 ryhmätöiden antia**
- § 5 Suomen avoimen hallinnon toimintaohjelman toimeenpano**
- § 6 Vammaisten henkilöiden osallistaminen kunnalliseen päätöksentekoon**
- § 7 Liikunnanohjaajan työnkuva**
- § 8 Vanhus- ja vammaisneuvoston toimintasuunnitelma 2020**
- § 9 Aloite selkokieliisyyden lisäämiseksi**
- § 10 Aloite kunnanhallituksen kokoushuoneen tuoleista**
- § 11 Digineuvonta ja -ohjaus**
- § 12 Kehitysvammaisten työtoimintaan osallistuvien palautetta**
- § 13 Ilmoitusasiat**

Saapuvilla olleet jäsenet

Laura Pitkonen, puheenjohtaja
Anneli Lustberg
Eeva-Liisa Luukkonen
Helvi Valtonen
Liisa-Leena Vidman
Pirkko Ihanamäki
Sirkku Moisio
Sonja Hämäläinen

Muut saapuvilla olleet

Anne Julin, palvelujohtaja, sihteeri

Allekirjoitukset

Laura Pitkonen
Puheenjohtaja

Anne Julin
Sihteeri

Pöytäkirjan tarkastus

Pöytäkirja on tarkastettu ja hyväksytty

06.03.2020

06.03.2020

Liisa-Leena Vidman

Sirkku Moisio

§ 1

Kokouksen laillisuus, päätösvaltaisuus ja työjärjestyksen hyväksyminen

Valmistelija / lisätiedot:

Anne Julin

anne.julin@puumala.fi

palvelujohtaja

Esityslista on lähetetty sähköisesti ja niille, joilla ei ole sähköpostia, postitse 26.2.2020.

Päätös

Kokous todettiin laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Esityslista hyväksyttiin kokouksen työjärjestykseksi.

§ 2

Pöytäkirjan tarkastus

Valmistelija / lisätiedot:

Anne Julin

anne.julin@puumala.fi

palvelujohtaja

Vanhus- ja vammaisneuvosto valitsee tälle kokoukselle kaksi pöytäkirjantarkastajaa.

Pöytäkirja tarkastetaan erikseen sovittavana ajankohtana ja se on nähtävänä sen jälkeen kunnan asiointipisteessä sekä kuntalain 140 §:n mukaisesti kunnan verkkosivuilla.

Ehdotus

Esittelijä: Anne Julin, palvelujohtaja

Tämän kokouksen pöytäkirjan tarkastajiksi valitaan Liisa-Leena Vidman ja Sirkkä Moisio.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

§ 3

Essoten alueen vammaispoliittinen ohjelma 2020-2023

PuuDno-2020-11

Valmistelija / lisätiedot:
Anne Julin
anne.julin@puumala.fi
palvelujohtaja

Liitteet

1 ESSOTEn vammaispoliittinen ohjelma 2020-2023

Vammaispoliittinen ohjelma kuntayhtymä Essoten alueelle on laadittu yhteiskehittämisen menetelmin opinnäytetyönä. Ohjelmatyöhön lähdettiin Essoten alueen vanhus- ja vammaisneuvoston aloitteesta ja vastuu- tai taustatahona on toiminut Essoten vammaispalvelut. Ensisijaisena tiedonkeruumenetelmänä toimivat työpajat sidosryhmille. Työpajoihin kutsuttavat tahot eli oleelliset sidosryhmät määriteltiin vammaisneuvoston ja vammaispalvelujen yhteyshenkilöiden kanssa yhdessä. Avoin sähköinen kommentointi ja kuuleminen luonnosvaiheessa sekä tiedon täydentäminen asiantuntijatiimin avulla kuuluivat prosessin eri vaiheisiin.

Monialaisen työpajatyöskentelyn kautta ohjelmaan on nostettu esiin paikallisia ja ajankohtaisia vammaisten ihmisten hyvään elämään ja yhdenvertaisuuteen vaikuttavia asioita. Vammaispoliittinen ohjelma on laadittu vuosille 2020-23 ja sen toivotaan toimivan ohjaavana asiakirjana kaikille sidosryhmille; palvelun tuottajille, työntekijöille, viranhaltijoille, päättäjille kuin vammaisille henkilöille ja heidän läheisilleen. Toimenpide-ehdotusten toteutumista seuraa jatkossa alueellinen vammaisneuvosto.

Vammaispolitiikkaa koordinoi Suomessa sosiaali- ja terveysministeriö. Vammaispolitiikan periaatteina ovat oikeus yhdenvertaisuuteen, osallisuuteen ja syrjimättömyyteen sekä tarpeellisiin palvelu- ja tukitoimiin. Lähtökohtana ovat perus- ja ihmisoikeudet. Syrjimättömyys on kirjattu Suomen perustuslakiin. Maailmanlaajuisen YK:n yleissopimuksen vammaisten henkilöiden oikeuksista Suomi on allekirjoittanut vuonna 2016.

Vammaisten esteettömät ja hyvät palvelut Essoten alueella on tavoite, jota kohti vammaispoliittisella ohjelmalla tähdätään. Ohjelman tavoite on edistää kuntayhtymän alueen vammaisten ihmisten yhdenvertaisuutta ja tasavertaista osallisuutta yhteiskunnan toimintaan. Ohjelmalla tavoitellaan myös itsemääräämisoikeuden toteutumista ja palvelujen saatavuuden parantumista.

Essoten vammaispoliittisen ohjelman 2020-2023 toimintalinjaukset ovat

- Osallisuus ja yhdenvertaisuus: Asiakkaiden aito kuuleminen ja huomioon ottaminen.
- Eläminen itsenäisesti: Mahdollisuus omannäköiseen yksilölliseen asumiseen ja itsenäiseen elämään.
- Kulttuuri, virkistys ja vapaa-ajantoiminta: Huomioidaan ja toteutetaan kaikille sopivaa suunnittelua kulttuuri-, virkistys- ja vapaa-ajantoiminnoissa.
- Tietoisuuden lisääminen ja kansainvälinen yhteistyö: Osallisuuden mahdollistaminen vaihtoehtoisilla ja riittäväillä kommunikaatiomenetelmillä.

- Koulutus ja työllisyys: Yhdenvertaiset kouluttautumismahdollisuudet ja joustavuus työelämässä.
- Esteetön ympäristö ja saavutettavat palvelut: Esteettömyydessä huomioidaan rakennettu ympäristö, painettu materiaali ja digitaalinen ympäristö.
- Sosiaali- ja terveyspalvelut: Sosiaali- ja terveyspalvelut tulee olla saavutettavissa ja selkokielistä ohjausta sekä tietoa etuuksista tulee olla riittävästi.

Essoten vanhus- ja vammaisneuvosto on kokouksessaan 21.1.2020 § 3 päättänyt, että alueellinen vammaispoliittinen ohjelma viedään tiedoksi Essoten hallitukseen sekä kuntien vanhus- ja vammaisneuvostoihin.

Essoten alueen vammaispoliittinen ohjelma 2020-2023 on liitteenä.

Ehdotus

Esittelijä: Anne Julin, palvelujohtaja

Vanhus- ja vammaisneuvosto päättää merkitä Essoten alueen vammaispoliittisen ohjelman 2020-2023 tietoonsa saatetuksi.

Lisäksi vanhus- ja vammaisneuvosto päättää saattaa Essoten alueen vammaispoliittisen ohjelman 2020-2023 tiedoksi Puumalan kunnanhallitukselle, hyvinvointilautakunnalle ja tekniselle lautakunnalle. Vanhus- ja vammaisneuvosto toivoo, että kunnan kaikki toimialat toimivat ohjelman toimintalinjauksien ja toimenpiteiden mukaisesti.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Tiedoksi

Kunnanhallitus, hyvinvointilautakunta, tekninen lautakunta

§ 4

Vanhusneuvostopäivän 7.11.2019 ryhmätöiden antia

Valmistelija / lisätiedot:

Anne Julin
anne.julin@puumala.fi
palvelujohtaja

Liitteet

- 1 Liite Vanhusneuvostopäivän ryhmätyöt 1.pdf
- 2 Liite Vanhusneuvostopäivän ryhmätyöt 2.pdf

Vanhus- ja vammaisneuvosto osallistui 7.11.2019 järjestettyyn vanhusneuvostopäivään sähköisesti.

Vanhusneuvostopäivässä tehtiin ryhmätöitä seuraavista aiheista:

- Mitä vanhusneuvostoissa tehdään nyt digiasioiden edistämiseksi omassa kunnassa?
- Miten vanhusneuvosto voi vaikuttaa siihen, että digiasiat nousevat paremmin kunnalliseen päätöksentekoon mukaan?
- Miten varautua, varmistaa hyvä arki ja torjua taloudellista kaltoinkohtelua? Mikä on keskeisin asia? Mitä kokemuksia tästä on? Mitä vanhusneuvosto voi tehdä tiedon levittämiseksi

Ryhmätöistä on nyt saatu yhteenvedot, jotka on liitteenä.

Ehdotus

Esittelijä: Anne Julin, palvelujohtaja

Vanhus- ja vammaisneuvosto päättää merkitä saadut ryhmätöiden yhteenvedot tietoonsa saatetuksi.

Lisäksi vanhus- ja vammaisneuvosto päättää ottaa ryhmätöiden tuloksista hyvät käytänteet omaan toimintaansa ja kirjata ne toimintasuunnitelmaansa.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

§ 5

Suomen avoimen hallinnon toimintaohjelman toimeenpano

PuuDno-2020-11

Valmistelija / lisätiedot:
Anne Julin
anne.julin@puumala.fi
palvelujohtaja

Liitteet

1 Toimeenpanokirje 2020 Avoin hallinto

Valtiovarainministeriö ja Suomen Kuntaliitto on lähettänyt kunnille tiedotteen Suomen avoimen hallinnon toimintaohjelman toimeenpanosta.

Suomen neljäs avoimen hallinnon toimintasuunnitelma julkaistiin syyskuussa 2019 ja sen toimikausi on syyskuun loppuun 2023 saakka. Avoimen hallinnon työn perimmäisiä tavoitteita on ollut alusta asti kaksi:

1. tukea luottamuksen vahvistamista yhteiskunnan eri toimijoiden välillä
2. auttaa varmistamaan kaikkien tasavertaiset osallisuusmahdollisuudet yhteiskunnan toimintaan ja sen kehittämiseen

Avoimen hallinnon työtä tehdään pysyvästi kahdeksalla eri osa-alueella:

1. Ymmärrettävyys: Hallinnon tekstit, palvelut ja uudistukset ovat selkeitä ja ymmärrettäviä.
2. Osallisuus: Kaikilla halukkailla on mahdollisuus osallistua asioiden valmisteluun ja kehittämiseen. Hallinto on vastaanottavainen uusille ideoille, vaatimuksille ja tarpeille.
3. Avoin toiminta: Hallinto kehittää toimintaansa avoimemmaksi kaikilla osa-alueillaan.
4. Hallinto mahdollistajana: Hallinto tukee kansalaisyhteiskunnan toimintamahdollisuuksia ja poistaa kansalaisyhteiskunnan toiminnan esteitä.
5. Avoin data: Data on hyödynnettävissä avoimessa ja koneluettavassa muodossa.
6. Viestintä: Viestintä on kaksisuuntaista ja kuuluu keskeisenä osana kaikkeen avoimen hallinnon osa-alueiden työhön.
7. Luottamus: Luottamus on avoimen hallinnon työn keskeinen tavoite. Se on myös työalue, jolla pyritään muun muassa lisäämään tietopohjaa siitä, miten luottamusta voidaan edistää ja arvioida.
8. Julkisuus: Julkisuusperiaate merkitsee oikeutta saada tietoja viranomaisten toiminnasta.

Kullakin toimintaohjelmakaudella painotetaan erityisesti muutamia osa-alueita. Nämä ovat toimintaohjelman sitoumuksia. Sitoumusten alla on toimenpiteitä, jotka ilmenevät liitteestä.

Avoimen hallinnon edistäminen on koko julkisen hallinnon yhteinen tehtävä. Kaikkia kuntia, valtion virastoja ja ministeriöitä tarvitaan toteuttamaan toimintaohjelman sitoumuksia.

Avoimen hallinnon toimintaohjelma koostuu neljästä sitoumuksesta ja niiden toteuttamiseen tarkoitetuista toimenpiteistä vuosille 2020-2023. Avoin hallinto pyytää kuntia ja valtion virastoja huomioimaan sitoumukset sekä edistämään ja kehittämään niitä.

Sitoumus 1: Kestävä avoimuus

- Ymmärrettävyys - Hyvän virkakielen koulutus ja tuki kaikille
- Ymmärrettävyys - Selkokielen osaamisen tason nostaminen hallinnossa
- Ymmärrettävyys - Visualisointiin rautalankamalleja
- Ymmärrettävyys - Virkamiesten saavutettavuusosaamisen lisääminen
- Osallisuus - Kansalaisjärjestöakatemia: virkamiehille oppia ja yhteyksiä kansalaisjärjestöihin
- Osallisuus - Vanhusneuvostopäivän ja lapsen oikeuksien ajankohtaispäivän rinnalle luodaan uutena vammaisneuvostopäivä
- Avoimuus - Sitoutumisen vahvistaminen
- Viestintä - Johdon sitoutumisen tuki
- Viestintä - Hyvien käytäntöjen jakaminen

Sitoumus 2: Avoimen hallinnon strategia

- Laaditaan Suomelle Avoimen hallinnon strategia

Sitoumus 3: Avoimuusrekisteri

- Laaditaan avoimuusrekisteri

Sitoumus 4: Avoin data

- Avoin data: Julkiset toimijat edistävät hallinnon avoimuutta avaamalla julkiset rajapinnat, jos niitä ei ole erityistä syytä pitää suljettuina.
- Laatumetrit: Laaditaan tiedon hyödyntämistä helpottavat laatumetrit.
- Eettinen ohjeistus: Luodaan yhteinen ohjeistus tekoälyn eettisestä käytöstä sen varmistamiseksi, ettei tekoälyjärjestelmissä hyödynnetä välittömästi tai välillisesti syrjiviä toimintamalleja.

Ehdotus

Esittelijä: Anne Julin, palvelujohtaja

Vanhus- ja vammaisneuvosto päättää merkitä Suomen avoimen hallinnon toimintaohjelman toimeenpanon tietoonsa saatetuksi. Vanhus- ja vammaisneuvosto huomioi sitoumukset sekä edistää ja kehittää avointa hallintoa toiminnassaan.

Lisäksi vanhus- ja vammaisneuvosto päättää saattaa Suomen avoimen hallinnon toimintaohjelman toimeenpanon kunnanhallituksen, hyvinvointilautakunnan ja teknisen lautakunnan tietoon ja toivoo, että ne huomioivat sitoumukset ja kehittävät avointa hallintoa toiminnassaan.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Tiedoksi

Kunnanhallitus, hyvinvointilautakunta, tekninen lautakunta

§ 6

Vammaisten henkilöiden osallistaminen kunnalliseen päätöksentekoon

PuuDno-2020-2

Valmistelija / lisätiedot:

Anne Julin

anne.julin@puumala.fi

palvelujohtaja

Liitteet

1 Vammaisten henkilöiden osallistaminen kunnalliseen päätöksentekoon

Vammaisten henkilöiden oikeuksien neuvottelukunta VANE on lähettänyt kunnille kirjeen vammaisten henkilöiden osallistamisesta kunnalliseen päätöksentekoon.

Vammaisyleissopimuksen mukaisesti vammaiset henkilöt tulee osallistaa vammaisia henkilöitä koskeviin asioihin. Osallistaminen on ulotettava kaikkiin lainsäädännöllisiin, hallinnollisiin ja muihin toimiin, jotka voivat suoraan tai välillisesti vaikuttaa vammaisten henkilöiden oikeuksien toteutumiseen. Täysimääräinen ja tehokas osallistaminen edellyttää vammaisten henkilöiden ottamisen mukaan myös paikallisiin ja alueellisiin päätöksentekoelimiin.

Vammaisten henkilöiden oikeuksien kannalta merkittäviä päätöksiä tehdään kaikilla hallinnonaloilla. Osallistamisvelvoite koskee kaikkia niitä asioita, joilla on merkitystä vammaisten henkilöiden oikeuksien kannalta. Tällaisia ovat mm. liikenteeseen, yleisiin palveluihin, koulutukseen, vapaa-aikaan, urheilu- ja kulttuuritoimintaan sekä rakentamiseen liittyvät päätökset.

Kuntatasolla kuntalain mukaiset vammaisneuvostot ovat yksi tärkeä osallistamis- ja vaikuttamiskanava.

Ehdotus

Esittelijä: Anne Julin, palvelujohtaja

Vanhus- ja vammaisneuvosto päättää merkitä tietoonsa saatetuksi vammaisten henkilöiden oikeuksien neuvottelukunta VANEn kirjeen vammaisten henkilöiden osallistamisesta kunnalliseen päätöksentekoon.

Lisäksi vanhus- ja vammaisneuvosto päättää saattaa vammaisten henkilöiden oikeuksien neuvottelukunta VANEn kirjeen vammaisten henkilöiden osallistamisesta kunnalliseen päätöksentekoon kunnanhallitukselle, hyvinvointilautakunnalle ja tekniselle lautakunnalle tiedoksi ja toimeenpantavaksi.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Tiedoksi

Kunnanhallitus, hyvinvointilautakunta, tekninen lautakunta

§ 7

Liikunnanohjaajan työnkuva

Valmistelija / lisätiedot:

Anne Julin

anne.julin@puumala.fi

palvelujohtaja

Liikunnanohjaajan vakinaiselle työsuhteelle ollaan anomassa täyttölupaa. Liikunnanohjaajan työnkuvaa on suunniteltu täyttölupahakemuksen liitteeksi.

Talousarviossa 2020 on varauduttu siihen, että liikunnanohjaaja työskentelee liikuntapalveluissa 28,75 tuntia/viikko ja kansalaisopistossa 10 tuntia/viikko.

Liikuntapalvelujen tehtävät:

- Ohjatut liikuntaryhmät mm. kohderyhmille: lapset (alle kouluikäiset), nuoret, kehitysvammaiset, työikäiset, ikääntyneet
- Liikuntatapahtumien ja -tempausten järjestäminen yhteistyössä eri toimijoiden kanssa
- Sampolan uimahalliretket 8-9 krt/vuosi
- Luontoliikunta (Geopark)
- Kirjaston liikuntavälinelainauksesta vastaaminen
- Hankeyhteistyö oman organisaation sisällä ja ulkopuolella
- Liikuntaneuvonta/yksilöohjaus ja essote:n elintapaohjauksen tukeminen
- Työryhmiin kuuluminen
- Toiminnan tiedottaminen, suunnittelu, palautteen kerääminen, arviointi ja kehittäminen

Kansalaisopiston tehtävät:

- 7 opetustuntia/viikko + 3,5 suunnittelutuntia/viikko lukuvuosittain ajalla 1.9.-31.5.: lukuvuoden 2020-2021 suunnittelu: 2 kehitysvammaisten liikuntaryhmää, 3 kuntosaliryhmää (3 syksyllä, 3 keväällä), 2 painotankojumpparyhmää
- myös kesäryhmä/-ryhmiä
- liikunnanohjaaja mukana opiston liikuntatoiminnan suunnittelussa
- opiston opettajainkokouksiin osallistuminen

Myös tällä hetkellä kehitysvammaisten kaksi liikuntaryhmää ovat kansalaisopiston järjestämiä ja liikunnanohjaajan ohjaamia. Ryhmät ovat olleet kehitysvammaisille maksuttomia opintoseteliavustuksella. Kansalaisopisto saa opintoseteliavustusta vuosittain 2 000 - 2 500 euroa ja avustus on tarkoitettu eläkeläisille ja työttömille. Opistoseteliavustus mahdollistaa sen, että näille kohderyhmille voidaan tarjota joitakin kursseja ilmaiseksi tai 50 %:n alennuksella.

Tällä hetkellä on kehitysvammaisten opetustarjontaa opintosetelillä 3 kurssin verran. Kuntalaisilta on tullut palautetta siitä, että opistoseteliavustus tulisi jakautua tasapuolisemmin ja ennen kaikkea siten, että työttömillä olisi erilaisia ilmaisia kursseja tarjolla.

Ehdotus

Esittelijä: Anne Julin, palvelujohtaja

Vanhus- ja vammaisneuvosto keskustelee liikunnanohjaajan työnkuvasta.

Päätös

Vanhus- ja vammaisneuvosto päätti esittää lausuntonaan, että

- liikunnanohjaajan toimenkuva on hyvin kuntalaisia palveleva ja
- kansalaisopiston järjestämät kehitysvammaisten liikuntaryhmät tulee olla jatkossakin osallistujille maksuttomia.

§ 8

Vanhus- ja vammaisneuvoston toimintasuunnitelma 2020

PuuDno-2020-11

Valmistelija / lisätiedot:

Anne Julin

anne.julin@puumala.fi

palvelujohtaja

Kuntalain mukaan vanhus- ja vammaisneuvostolle on annettava mahdollisuus vaikuttaa kunnan eri toimialojen toiminnan suunnitteluun, valmisteluun ja seurantaan asioissa, joilla on merkitystä ikääntyneen väestön ja vammaisten henkilöiden hyvinvoinnin, terveyden, osallisuuden, elinympäristön, asumisen, liikkumisen tai päivittäisistä toiminnoista suoriutumisen taikka heidän tarvitsemiensa palvelujen kannalta.

Puumalan kunnan hallintosäännön mukaan vanhus- ja vammaisneuvoston tehtävänä on

- Edesauttaa vanhusten ja vammaisten osallistumista ja vaikuttamista kunnalliseen päätöksentekoon.
- Edistää vanhusten ja vammaisten selviytymistä eri toiminnoissa, kuten asumisessa, sosiaali- ja terveystalvelujen saamisessa sekä kulttuuri- ja vapaa-ajan toiminnoissa.
- Seurata vanhusten ja vammaisten näkökulmasta kunnan päätöksentekoa erityisesti heille tarkoitettujen palvelujen, tukitoimien ja muiden etuuksien järjestämiseksi sekä niiden saatavuuden parantamiseksi.
- Vaikuttaa ympäristön suunnitteluun ja toteutukseen siten, että julkiset tilat soveltuvat myös vanhusten, vammaisten ja sairaiden tarpeisiin.
- Tehdä esityksiä ja aloitteita sekä antaa lausuntoja kunnan viranomaisille vanhuksia ja vammaisia koskevissa kysymyksissä sekä hoitaa muut neuvoston toimialaan kuuluvat ja kunnanhallituksen sille antamat tehtävät.
- Päättää hyvinvointilautakunnan talousarvioon vanhus- ja vammaisneuvostolle varatun määrärahan käytöstä.

Puumalan kuntastrategian painopistealueita ovat hyvinvointi ja laatuasuminen.

Hyvinvoinnin osalta tavoitteina ovat

- onnellinen ja toimintakykyinen kuntalainen
- kuntalaiset osallistuvat kunnan palvelujen suunnitteluun
- kiusaamiseen puututaan välittömästi

Laatuasumisen osalta tavoitteina ovat

- asuin- ja tonttirympäristöt ovat turvallisia, terveitä ja yhteisöllisiä
- esteetön koti on helposti saatavilla

Puumalan kunnan vuoden 2020 talousarviossa ovat seuraavat vanhuksia ja vammaisia koskevat kärkitavoitteet:

- Erityisesti ikäihmisille suunnatun digineuvonnan käynnistäminen (hallintopalvelut)
- Osallistuvan budjetoinnin pilotointi 15 000 euron määrärahalla (hallintopalvelut)
- Kuntalaisten hyvinvoinnin edistäminen liikunnalliseen toimintakulttuuriin panostamalla, kuntalaisten liikuntaa tukemalla, monipuolisella kulttuuritarjonnalla sekä esteettömyyteen panostamalla (hyvinvointipalvelut)
- Syrjinnän ja yksinäisyyden torjuntaan panostaminen järjestämällä tapahtumia ja koulutuksia haja-asutusalueella sekä kehittämällä ikäihmisten etäyhteyspalveluja (hyvinvointipalvelut)
- Kuntalaisten osallisuuden sekä heidän kohtaamisen ja kuulemisen vahvistaminen jatkuvalla asiakkaiden kuuntelemisella, järjestämällä kuulemistilaisuuksia, kyselyjä, teemapäiviä ja tapahtumia sekä keräämällä palautetta (hyvinvointipalvelut)
- Liikenneturvallisuussuunnitelman kiireellisyysluokan 1 toimenpiteiden toteutus (tekniset palvelut)
- Esteettömyyskartoitus kaikkiin seniorikotien asuntoihin (tekniset palvelut)

Essoten alueellisen vanhus- ja vammaisneuvoston toimintasuunnitelma 2019-2020 on päivitetty Essoten vanhus- ja vammaisneuvoston toimesta 21.1.2020.

Essoten vanhus- ja vammaisneuvosto

- Toimii tiedon välittäjänä ikäihmisten ja vammaisten oikeuksien ja palvelujen saamiseksi.
- Tekee esityksiä neuvonnan, ohjauksen ja palvelukoordinaattoritoiminnan järjestämiseksi.
- Edellyttää ikäihmisten ja vammaisten näkökulman huomioimista palvelujen tuottamisessa: esteettömyys, saatavuus, kustannukset.
- Pitää esillä huolta haja-asutusalueella asuvien ikäihmisten ja vammaisten palvelujen tavoitettavuuden säilymisestä.
- Seuraa palvelujen tuottamisessa esiintyviä epäkohtia ikäihmisten ja vammaisten näkökulmasta ja tekee esityksiä epäkohtien korjaamiseksi.
- Valvoo ja seuraa vammaispoliittisen ohjelman toteutumista.

Ehdotus

Esittelijä: Anne Julin, palvelujohtaja

Vanhus- ja vammaisneuvosto päättää vuoden 2020 toimintasuunnitelmasta.

Päätös

Vanhus- ja vammaisneuvosto päätti, että palvelujohtaja laatii toimintasuunnitelman pohjan vuosille 2020-2021 seuraavaan vanhus- ja vammaisneuvoston kokoukseen.

Toimintasuunnitelman pohjassa on huomioitava

- Essoten alueen vammaispoliittinen ohjelma
- vanhusneuvostopäivässä esille tulleet hyvät käytännöt

- Suomen avoimen hallinnon toimintaohjelma
- vammaisten henkilöiden osallistaminen kunnalliseen päätöksentekoon
- vanhus- ja vammaisneuvoston tehtävät
- Puumalan kuntastrategia
- Puumalan kunnan vuoden 2020 kärkitavoitteet
- Essoten alueellisen vanhus- ja vammaisneuvoston toimintasuunnitelma.

Vanhus- ja vammaisneuvosto, § 41, 10.12.2019

Vanhus- ja vammaisneuvosto, § 9, 03.03.2020

§ 9

Aloite selkokielisyyden lisäämiseksi

PuuDno-2019-201

Vanhus- ja vammaisneuvosto, 10.12.2019, § 41

Valmistelijat / lisätiedot:

Anne Julin

anne.julin@puumala.fi

palvelujohtaja

Selkokieli on kielen muoto, joka on mukautettu sisällöltään, sanastoltaan ja rakenteeltaan yleiskieltä luettavammaksi ja ymmärrettävämmäksi. Selkokielessä käytetään yleisesti tuttua sanastoa sekä yksinkertaisia lauserakenteita. Asioista kerrotaan pääasiat helposti hahmotettavina kokonaisuuksina.

Vaikea kieli estää monia ihmisiä toimimasta täysvaltaisina kansalaisina suomalaisessa yhteiskunnassa. Selkokielen tarkoitus on auttaa selkokieltä tarvitsevia ihmisiä tiedon saamisessa, lukemisessa, omien ajatusten ilmaisemisessa ja osallistumisessa. Selkokieli on saavutettavaa kieltä. Jokaisella ihmisellä on oikeus ymmärrettävään tietoon, mikä on itsenäisen elämän ja yhteiskunnallisen vaikuttamisen perusedellytys.

Selkokieli on suunnattu ihmisille, joiden on syystä tai toisesta vaikea lukea tai ymmärtää yleiskieltä.

Selkokielen tarve voi johtua monista syistä:

1. neurobiologiset syyt (esim. kehitysvamma, dysfasia, lukivaikeus, ADHD tmv.)
2. kielitaidon heikentyminen (esim. muistisairaus, afasia)
3. suomi tai ruotsi ei ole äidinkieli.

Selkokeskus on julkaissut uuden selkokielen tarvearvion. Uusimman tarvearvion mukaan selkokieltä tarvitsee Suomessa 650 000–750 000 henkilöä (11–14 % väestöstä). Selkokielen tarve on kasvanut noin 100 000 henkilöllä edellisestä arviosta (vuodelta 2014). Selkokielen tarve on kasvanut Suomessa eri syistä:

- Maahanmuuttajien määrä on kasvanut.
- Yli 65-vuotiaiden suomalaisten määrä on kasvanut, ja samalla esimerkiksi muistisairauksia on yhä useammalla henkilöllä.
- Nuorten lukutaito on esimerkiksi PISA-lukutaitotutkimuksen mukaan jonkin verran heikentynyt.

Ehdotus

Esittelijä: Anne Julin, palvelujohtaja

Vanhus- ja vammaisneuvosto päättää tehdä kunnanhallitukselle seuraavan aloitteen:

Kunnan eri toimielimien ja viranhaltijoiden päätösten sekä kunnan tiedotteiden ja kotisivujen kielelliseen ilmaisuun kiinnitetään huomiota. Ne tuotetaan sisällöltään, sanastoltaan ja rakenteeltaan yleiskieltä luettavammaksi ja ymmärrettävämmäksi.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Vanhus- ja vammaisneuvosto, 03.03.2020, § 9

Valmistelija / lisätiedot:

Anne Julin
anne.julin@puumala.fi
palvelujohtaja

Vanhus- ja vammaisneuvoston aloitteen johdosta Puumalan kunta on tilannut kunnalle lyhyen selkokieliopetuksen Selkokeskukselta. Koulutus järjestetään keskiviikkona 25.3.2020. Koulutuksessa käydään läpi selkokielisyyden vaatimuksia tekstintuotantoon. Koulutus on tarkoitettu kaikille kunnan työntekijöille, jotka yhtään tuottavat julkiseksi tarkoitettua tekstiä.

Lisäksi Puumalan kunta on tehnyt vanhus- ja vammaisneuvostolle ehdotuksen, että se järjestäisi kunnan kotisivujen läpikäymisen selkokielisyyden näkökulmasta.

Ehdotus

Esittelijä: Anne Julin, palvelujohtaja

Vanhus- ja vammaisneuvosto päättää merkitä tietoonsa saatetuksi aloitteen johdosta tehdyn toimenpiteen.

Lisäksi vanhus- ja vammaisneuvosto päättää, kuinka Puumalan kunnan kotisivujen selkokielisyyden arviointi toteutetaan.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Lisäksi vanhus- ja vammaisneuvosto päätti, että palvelujohtaja poimii selkokieleisyyden arviointia varten kunnan kotisivuilta ne kohdat, jotka koskevat vanhuksia ja vammaisia. Arvioinnin toteutuksesta päätetään seuraavassa kokouksessa.

Vanhus- ja vammaisneuvosto, § 40, 10.12.2019

Vanhus- ja vammaisneuvosto, § 10, 03.03.2020

§ 10

Aloite kunnanhallituksen kokoushuoneen tuoleista

PuuDno-2019-201

Vanhus- ja vammaisneuvosto, 10.12.2019, § 40

Valmistelijat / lisätiedot:

Anne Julin

anne.julin@puumala.fi

palvelujohtaja

Vanhus- ja vammaisneuvosto huomasi vanhusneuvoston etäkoulutuksessa 7.11.2019, että kunnanhallituksen kokoushuoneessa olevat tuolit eivät sovi kaikille. Lyhyemmät ihmiset eivät pysty istumaan niillä, koska jalkapohjat eivät ylety lattiaan ja näin ollen istumaosan etureuna painaa reisien takaosaan. Tämä voi aiheuttaa häiriötä verenkiertoon.

Ehdotus

Esittelijä: Anne Julin, palvelujohtaja

Vanhus- ja vammaisneuvosto päättää tehdä kunnanhallitukselle seuraavan aloitteen:

Kunnanhallituksen kokoushuoneeseen tulee hankkia nykyisten tuolien lisäksi muutamia erilaisia säädettäviä tuoleja.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Vanhus- ja vammaisneuvosto, 03.03.2020, § 10

Valmistelija / lisätiedot:

Anne Julin

anne.julin@puumala.fi

palvelujohtaja

Kunnanhallituksen kokoushuoneeseen on tuotu valtuustosalista muutamia säädettäviä kokoustuoleja.

Ehdotus

Esittelijä: Anne Julin, palvelujohtaja

Vanhus- ja vammaisneuvosto päättää merkitä tietoonsa saatetuksi aloitteen johdosta tehdyn toimenpiteen.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

§ 11

Digineuvonta ja -ohjaus

Valmistelija / lisätiedot:

Anne Julin

anne.julin@puumala.fi

palvelujohtaja

Puumalan kuntaan on palkattu asiakasneuvoja, Eeva-Liisa Isosaari, jonka yhtenä työtehtävänä on digineuvonta. Digituki on maksutonta ja aika digineuvojalle pitää varata etukäteen. Ajan voi varata numerosta 050 471 2120.

Puumalan kirjasto tarjoaa tietotunteja, joilla tutustutaan yhdessä digiajan ilmiöihin, sovelluksiin ja palveluihin. Tunneilla käsitellään joka kerran jotakin ennalta sovittua teemaa. Osallistujien käytössä on kirjaston laitteita mutta halutessaan osallistuja voi ottaa mukaan oman tietokoneen tai tabletin. Tuunit ovat kaikille avoimia ja maksuttomia eikä niille tarvitse ilmoittautua etukäteen.

Puumalan kirjaston digitunnit:

- Nautitaan e-aineistoista ke 12.2. klo 12-13: Millaisia lehitä ja kirjoja voi käyttää tietokoneella tai mobiililaitteilla, kirjastokortilla tai kirjastossa.
- Tiedot talteen pilvipalveluihin ke 11.3. klo 12-13: Mitä pilvipalvelut ovat ja miten ne otetaan käyttöön. Esimerkkeinä muutamia yleisimpiä palveluita tiedostojen säilyttämiseen ja sähköpostin käyttöön.
- Tehostetaan työskentelyä ilmaisohjelmien avulla ke 8.4. klo 12-13: Miten otat käyttöön netin ilmaisia tekstinkäsittely- ja laskentaohjelmia. Esimerkkeinä Googlen palvelut.

Ehdotus

Esittelijä: Anne Julin, palvelujohtaja

Vanhus- ja vammaisneuvosto päättää merkitä em. digineuvonta- ja -ohjauspalvelut tietoonsa saatetuksi.

Lisäksi vanhus- ja vammaisneuvosto päättää, että jokainen vanhusneuvoston jäsen tiedottaa näistä palveluista omien yhteisöjensä jäsenille.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

§ 12

Kehitysvammaisten työtoimintaan osallistuvien palautetta

Valmistelija / lisätiedot:

Anne Julin
anne.julin@puumala.fi
palvelujohtaja

Kehitysvammaisten työtoimintaan osallistuvat ovat antaneet seuraavanlaista palautetta

- Työtoimintapäiviä oli viime syyskauden aikana jäänyt hyvin paljon pois. Kun joku työntekijä asumispalveluista on syystä tai toisesta pois töistä, työtoiminnan ohjaaja on joutunut menemään sinne sijaiseksi. Tällöin työtoimintaa ei ole ollut ollenkaan. Työtoiminta on henkilöille erittäin tärkeää ja tukee henkilöiden toimintakykyä ja taitojen ylläpitoa kokonaisvaltaisesti. Jos työtoimintaa ei ole, henkilöille jää ns. loppoaikaa, ei ole tekemistä. Henkilöt tulevat tällöin ärtyneiksi. Myös työtoimintaan osallistuvien palkka on pienentynyt työtoiminnan jäätyä pois.
- Työtoimintaan ei saada riittävän nopeasti materiaaleja, jolloin osallistujien työt eivät etene. Materiaalit tulee hankkia ohjaajan esimiehen kautta, jolloin niiden hankinta ja saapuminen Puumalaan viivästyy. Työtoiminta ei saa hankkia materiaaleja paikallisilta.

Ehdotus

Esittelijä: Anne Julin, palvelujohtaja

Vanhus- ja vammaisneuvosto päättää saattaa nämä epäkohdat Essoten vammaispalvelujen ja vanhus- ja vammaisneuvoston tietoon ja toivoo näihin epäkohtiin parannusta.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

§ 13

Ilmoitusasiat

Valmistelija / lisätiedot:
Anne Julin
anne.julin@puumala.fi
palvelujohtaja

Oheismateriaali

1 OHM Liikenneluotsi 2020

1. Etelä-Savon sosiaali- ja terveystalvelujen kuntayhtymä/Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työryhmän pöytäkirja 11.12.2019: Parasta Etelä-Savoon -hankkeen esittely ja henkilöstökyselyn tulokset, hyvinvointi Etelä-Savon maakuntastrategian päivityksessä, alueellisen hyvinvointikertomuksen indikaattorien päivitys, hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toimintakertomus 2018-2019 ja toimintasuunnitelma 2020, hyvinvointijohtaminen Essotessa - eMBA opinnäytetyö, Etelä-Savon päihdetilannekysely.
2. Vanhus- ja lähimmäispalvelun liitto ry:n (valli.fi) uutiskirje: Paremmen vanhuuden puolesta, Minä luen sinulle -kampanjaviikko, sadat tuhannet ihmiset hoitavat omaisiaan ja läheisiään Suomessa, osallisuus, monikulttuurisuus ja digitalisaatio, ikäteknologiaverkosto, virtuaalimatkoilla elämyksiä ja muistoja ikäihmisille, tutustu iästä ja elämästä -blogisarjaan.
3. Karelia-ammattikorkeakoulun julkaisuja B, Oppimateriaaleja ja kokoomateoksia 50: Ikäystävällinen yritys - Senioriasiakkaat tulevat! (Arja Jämsén ja Tuula Kukkonen).
4. Etelä-Savon sosiaali- ja terveystalvelujen kuntayhtymä/Vanhus- ja vammaisneuvoston pöytäkirja 21.1.2020: Essoten salueen vammaispoliittisen ohjelman julkaisutilaisuus, Essoten alueellisen vanhus- ja vammaisneuvoston toiminnan suunnittelua vuodelle 2020, Sansia kuljetustalvelussa esiintyneitä epäkohtia.
5. KotiOpas-Palvelujen tiedote 12.2.2020: Senioreiden ja heidän omaistensa avuksi www.KotiOpas.fi -sivuilla tiedot Suomen yksityisistä palvelutaloista, hoivakodeista ja senioritaloista.
6. Liikenneturvan kirje: Ryhdy oman yhteisösi Liikenneluotsiksi (Oheismateriaali).
7. Päivätoiminnan yhteydessä tehtävät kauppa-asioinnit: Puumalassa on nousnut vahvasti esille sellainen epäkohta, etteivät päivätoiminnan kuljetusten yhteydessä asiakkaat saa käydä kaupassa. Asiasta on oltu yhteydessä Essoteen. Essoten yhtenäinen linjaus on, että asioinnit ovat omia matkoja ja eivät sisälly päivätoimintakuljetuksiin ja tuohon päivätoiminnan 24 euron hintaan. Kunnanhallitus tulee käsittelemään asiaa seuraavassa kokouksessa. Mietinnän kohteena on sellainen vaihtoehto, että kunta maksaa suoraan taksiautoilijoille päivätoiminnan yhteydessä tehtävistä kauppa-asioinneista aiheutuvat kulut.
8. Kunnan liikuntatalvelut järjestää liikunta-aiheisen illan keskiviikkona 29.4.2020 klo 18-20 Nuorisotalolla. Liikuntatalvelut on pyytänyt myös vanhus- ja vammaisneuvostolta ajatuksia siitä, mistä kuntalaiset liikunnan harrastamiseen liittyen haluavat keskustella, sanoa mielipiteensä, esittää toiveensa jne. Ajatukset tulee toimittaa vapaa-aikasihteerille viimeistään 15.3.

Ehdotus

Esittelijä: Anne Julin, palvelujohtaja

Vanhus- ja vammaisneuvosto päättää merkitä em. asiat tietoonsa saatetuiksi.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Lisäksi vanhus- ja vammaisneuvosto päätti saattaa kunnanhallituksen tietoon, että se kannattaa päivätoimintaan osallistuvien kauppa- tai vastaavan asioinnin järjestämistä kunnan kustantamana. Käytännön toteutuksen suunnitteluun on otettava mukaan asiakkaat ja päivätoiminnan henkilökunta.

Muutoksenhakukielto

§3, §5, §6, §8, §9, §10

Muutoksenhakukielto

Valmistelua tai täytäntöönpanoa koskevaan päätökseen ei saa hakea muutosta.

Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 136 §.